

Beroepsprofiel kinesioloog

Auteur: Bestuur en leden van de Beroepsvereniging voor Kinesiologie

Status: Definitieve versie

Datum: 27 oktober 2017

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. De CAM-therapeutische kinesioloog	3
2.1. Sector: Medisch-sociaal: De CAM-therapeutische kinesioloog.	3
2.2. Sector: Psychosociaal: De begeleidende kinesioloog	3
3. Beschrijving van het beroep kinesioloog	4
3.1. Wat is kinesiologie?	4
3.2. De spiertest	5
3.3. De essentie van het beroep	6
4. Kerntaken van een CAM-therapeut	7
5. Richtlijnen voor de opbouw van een kinesiologisch consult	7
6. Ethische beroepscode	9
6.1. De gedragsregels van het International Kinesiology College	10
6.2. Aanvullende Ethische Richtlijnen door de Beroepsvereniging voor Kinesiologie (BvK) (maart 2010)	10
7. Verantwoordelijkheid, zelfstandigheid en plichten	10
8. Begrenzing van de methode kinesiologie	11
8.1. Grenzen van de kinesiologie	11
8.2. Grenzen van de spiertest	12
8.3. Grenzen bij het inzetten van substanties en geneesmiddelen	12
9. Kinesiologie in relatie tot andere methodes en beroepen	12
9.1. Kinesiologie en fysiotherapie	13
9.2. Kinesiologie en CAM-methodes	13
9.3. Verschillende methodes en het spiertesten	13
9.4. Kinesiologie en psychotherapie	13
Bijlage 1: Begrippen met betrekking tot de professionalisering	14
Bijlage 2: Afkortingen in het werkveld van de kinesioloog	15
Bronvermelding	16

1. Inleiding

Dit **Beroepsprofiel** omschrijft het beroep kinesioloog en is voor CAM-therapeuten een **aanvulling** op het algemene beroepsprofiel voor CAM-therapeuten in Nederland. Op dit moment is dit voor leden van de BvK het Beroepsprofiel RBCZ-therapeut, sector medisch-sociaal. Beide beroepsprofielen geven een volledig beeld van het beroepenveld van de beroepsbeoefenaar kinesiologie in Nederland. In het algemene beroepsprofiel wordt naast de werkwijze, taken en werkomgeving ook de maatschappelijke inbedding van het beroep verduidelijkt. In het beroepsprofiel kinesioloog wordt op de specifieke situatie van de beroepsbeoefenaar met kinesiologicalhe specialisatie in gegaan.

2. De CAM-therapeutische kinesioloog

De huidige kinesiologen hebben een diversiteit aan oriëntatie, opleiding en achtergrond. Daarom onderscheidt de Beroepsvereniging voor Kinesiologie twee sectoren die gelijkwaardig naast elkaar staan maar gericht zijn op een andere doelgroep:

2.1. Sector: Medisch-sociaal: De CAM-therapeutische kinesioloog.

Deze kinesioloog heeft als doel het bevorderen en/of herstellen van de gezondheid van zijn cliënten.¹ De CAM-therapeutische kinesioloog werkt zowel curatief als preventief. Hij werkt zelfstandig of binnen de gezondheidszorg, de psychosociale hulpverlening en maatschappelijk relevante sectoren. Als zelfstandig werkend therapeut overziet hij het terrein van de gezondheidszorg en ziekte in hoofdlijnen. Volgens de indeling van de Commissie Alternatieve Geneeswijzen van de Raad van de Volksgezondheid (CAG NRV, publicatie 22/1990) functioneert de CAM-therapeutische kinesioloog op HBO-niveau. Hij voldoet aan de competenties die zijn beschreven in in een algemeen competentieprofiel voor de CAM-sector en het Beroepscompetentieprofiel Kinesioloog. Hij is therapeutisch volledig opgeleid om te werken met de kinesiologicalhe test- en interventiemethodes.

Op basis van zijn takenpakket bevat een kinesiologicalhe opleiding *conform HBO-niveau* de volgende aandachtsgebieden (meer informatie zie beroepscompetentieprofiel):

1. MBK/PsBK volgens Plato eindtermen;
2. HBO-niveau kwalificaties;
3. Algemene CAM-therapeutische competenties zoals therapeutische vorming, praktijkvoering, wet- en regelgeving, administratie, P.R. enz.;
4. Klassieke, Erkende en Afgeleide kinesiologie (voor zittende therapeuten ook Aanverwante spiertestmethodes (eerder Aanverwante kinesiologie genoemd²); Eindexamen praktijk.

2.2. Sector: Psychosociaal: De begeleidende kinesioloog³

Deze kinesioloog heeft als doel het bevorderen van persoonlijke ontwikkeling en welzijn.⁴ Zijn werkgebied richt zich vooral op het begeleiden van mensen, het stimuleren van ontwikkelingsprocessen, het activeren van bewustwordingsprocessen, het begeleiden van leerprocessen, het oplossen van leerblokkades, het bevorderen van relaties, zelfontplooiing of succes in werksituaties, enz. Een begeleidende kinesioloog met een van deze specificaties voldoet aan alle kwaliteitseisen van de BvK.

¹ en komt in aanmerking voor Btw-vrijstelling.

² Om duidelijk te maken dat deze systemen geen kinesiologie zijn, ook al gebruiken ze de spiertest, wordt het wordt kinesiologie niet langer gebruikt.

³ Deze naam wordt ook door de DGAK (Deutsche Gesellschaft für Angewandte Kinesiologie) voor kinesiologen gebruikt die niet in de CAM-sector bezig zijn. Tot we een functienaam hebben die beter bij ons past, sluiten we aan bij hun functienaamkeuze.

⁴ Geen Btw-vrijstelling.

Op basis van het takenpakket bevat een kinesiologische opleiding *conform HBO-niveau* de volgende aandachtsgebieden (meer informatie Zie beroepscompetentieprofiel):

1. MBK/PsBK;
2. HBO-niveau kwalificaties of MBO-niveau;
3. Algemene CAM-therapeutische competenties zoals therapeutische vorming, praktijkvoering, wet- en regelgeving, administratie, P.R. enz.;
4. Klassieke, Erkende en Afgeleide kinesiologie (voor zittende therapeuten ook Aanverwante spiertestmethodes (eerder Aanverwante kinesiologie genoemd);
5. Eindexamen praktijk.

Om het opleidingsniveau van kinesiologen zichtbaar te maken hanteert de BvK twee keurmerken die wel voor beide sectoren van toepassing zijn:

1. **De titel Erkend kinesioloog**⁵ is gerelateerd aan het kinesiologische opleidingsniveau dat is vastgesteld bij de ALV en kan voor beide sectoren van toepassing zijn.
2. Het **ARCOS, Kwaliteitsregister voor Kinesiologie**⁶ is een HBO-register waarin kinesiologen, die een SNRO-geaccrediteerde kinesiologieopleiding *conform HBO-niveau* hebben, zijn ingeschreven.

3. Beschrijving van het beroep kinesioloog

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op wat kinesiologie is en hoe de spiertest werkt. Daarnaast wordt de essentie van het beroep van kinesioloog toegelicht.

3.1. Wat is kinesiologie?

Kinesiologie (letterlijk 'de leer van de beweging') is een therapeutische en/of begeleidende manier van werken waarbij gebruik wordt gemaakt van spiertesten.

Kinesiologie maakt gebruik van het samenspel tussen zenuwen spieren en botten, hun invloed op de lichaamshouding en het bewegingspatroon. Daaruit voortkomend zijn de verschillende kinesiologische spiertesten ontwikkeld. Met behulp van het testen van een of meerdere spieren ontstaat communicatie tussen het lichaam en het onbewuste van de cliënt.⁷ Hierdoor kan worden uitgezocht waar de disbalans zich bevindt en hoe de balans kan worden hersteld. Gewerkt wordt op lichamelijk, mentaal, emotioneel, energetisch en/of spiritueel niveau.⁸ Kinesiologie kent dus een holistische benaderingswijze. Hierbij is een respectvolle samenwerking tussen therapeut en cliënt een voorwaarde.

De door Palmer in 1911 beschreven: 'Triade van gezondheid' is een belangrijke basis van de kinesiologische zienswijze. Palmer maakte in zijn methode drie belangrijke factoren van gezondheid - structuur, biochemie en psyche - zichtbaar als de zijden van een driehoek. Deze factoren hebben communicatie over en weer en zijn bij een gezond mens in balans. Zijn één of meerdere factoren in onbalans, dan kunnen in principe alle factoren uitgangspunt zijn voor therapeutisch werk. Palmer vereist daarbij dat de andere factoren van de triade eveneens worden gebalanceerd, los van het gekozen uitgangspunt.

⁵ Is voorbehouden aan leden van de BvK.

⁶ Het ARCOS register is een HBO-register voor SNRO-geaccrediteerde opleidingen. Dit keurmerk staat los van de eisen van de zorgverzekeraars en is niet gekoppeld aan een geaccrediteerde MBK/PsBK opleiding volgens Plato-eindtermen.

⁷ Verdere uitleg vindt u in het Beroepscompetentieprofiel Kinesioloog.

⁸ Deze definitie is in 2015 tijdens een schrijfproces door meer dan 40 kinesiologen van de BvK vastgesteld.

De kinesiooloog behandelt geen ziekten maar de mens als geheel. Het holistisch perspectief van waaruit de kinesiooloog werkt, is gebaseerd op erkenning van de samenhang van lichamelijke, mentale, emotionele, energetische of spirituele aspecten. Op deze manier kan kinesiotherapie ter bevordering (herstel) van gezondheid worden ingezet. Om dit te bereiken maakt men gebruik van de inzichten uit de oosterse- en westerse geneeswijzen.

Kinesiotherapie kan ook worden toegepast voor een ieder die open staat voor verandering om te komen tot zelfinzicht, ontwikkeling en een beter welbevinden. De kinesiooloog begeleidt veranderings- en bewustwordingsprocessen. Dat schept voorwaarden voor gezondheid en succes zoals zelfwaarneming en zelfverantwoordelijkheid. Op deze wijze wordt het zelfherstellende vermogen bij de cliënt geactiveerd.

Mogelijke effecten van een kinesiotherapeutische behandeling kunnen zijn:

- de stress wordt verminderd en de motivatie tot veranderen vergroot (o.a. op gebied van leefstijl, voeding);
- het evenwicht binnen het lichaam en de geest wordt hersteld;
- de vitaliteit neemt toe, doordat de energiestromen in het lichaam geoptimaliseerd worden;
- het zelfbewustzijn en de eigen autoriteit van de cliënt worden geactiveerd;
- bewustwording van de zelfverantwoording voor zijn leven en gezondheid groeit;
- bewustwordingsprocessen en het besef van keuzemogelijkheden worden gestimuleerd;
- de leer- en veranderingsprocessen bij de cliënt worden ondersteund;
- het zelfherstellende vermogen wordt geactiveerd;
- de complete gezondheid en het welbevinden van de cliënt wordt bevorderd.

3.2. De kinesiotherapeutische spiertest

Kinesiotherapie werkt met de spiertest als biofeedback-instrument. Bij een kinesiotherapeutische behandeling staat de specifieke communicatie tussen de cliënt en de kinesiooloog via de spiertest centraal. Met behulp van verschillende soorten spiertesten wordt de communicatie met het lichaam en het innerlijk van de cliënt, dat door middel van de spiertest een non-verbale stem krijgt, opgebouwd. Daarbij kan het innerlijk van de cliënt, afhankelijk van de testprocedure en het kinesiotherapeutische systeem, beschouwd worden als het lichaam zelf en de aangeboren intelligentie die de lichaamsfuncties reguleert, via het psychologische onderbewuste (Freud), het collectieve onbewuste (C.G. Jung), en het kwantumbewustzijn (morfogenetische velden [R. Sheldrake], kwantumvelden [kwantumfysica] of het hogere bewustzijn [spirituele richtingen]).⁹

Deze kinesiotherapeutische spiertest kan binnen verschillende kinesiotherapeutische systemen op verschillende wijze ingezet worden. Kinesiotherapeutische systemen zijn bijvoorbeeld Touch for Health, Wellness Kinesiotherapie, 3-in-1-Concepts, Brain Gym, Applied Physiologie, LEAP, SIPS, In Balance-ing enz.¹⁰

De spiertesten en de regels voor interpretatie en interventies zijn binnen de verschillende kinesiotherapeutische systemen helder vastgesteld. Net zo als iedere taal een ander woord voor hetzelfde heeft¹¹ en hetzelfde woord in een andere taal iets anders kan betekenen, hebben de verschillende kinesiotherapeutische systemen hun eigen testprotocollen met bijhorende interpretaties. Deze zijn niet altijd compatibel. Zo kan dezelfde test in een ander systeem een andere betekenis hebben. Daarom is de zuivere kennis van de verschillende kinesiotherapeutische systemen, de manier waarop de spiertesten binnen dit systeem uitgevoerd en geïnterpreteerd worden, een belangrijke competentie om tot een kloppende werk- en interpretatiewijze te komen. Belangrijk is dat de inzet van de spiertest volgens het gekozen systeem consequent wordt uitgevoerd en gebaseerd is op een kloppende onderbouwing.

⁹ Zie: Dr. med. Christa Keding, 'De spiertest, wat kun je ermee?'

¹⁰ Een Methode Identificatie Kinesiotherapie (MIK) vindt u op de website van de BvK www.ki-net.nl onder 'kwaliteit'.

¹¹ Bijvoorbeeld betekent het woord 'ziel' in het Nederlands 'ziel' en in het Duits 'doel'. En het Nederlandse woord 'ziel' wordt in het Duits 'die Seele' genoemd.

Onafhankelijk van de toepassing van de kinesiologicalische spiertest is de intentie om te luisteren naar wat het lichaam vertelt en de gemeenschappelijke factor van de verschillende manieren van testen. De kinesiooloog is door middel van de spiertest een vertaler van het onbewuste innerlijke ik naar het bewuste ik. Het doel is dat de cliënt door het proces dat hij doorloopt zijn keuzemogelijkheden terug kan vinden, die hij door stress, angsten, trauma's of blokkades is kwijt geraakt.

Afhankelijk van het toegepaste kinesiologicalische systeem ligt de hoofdtaak van de interpretatie bij:

- de kinesiooloog die de testuitslag volgens zijn theoretische onderbouwing interpreteert;
- de cliënt, die van de kinesiooloog een verklaringsmodel aangeboden krijgt waaraan hij zelf vanuit zijn levenservaring invulling geeft;
- een combinatie van beide.

Er bestaan verschillende manieren om de spiertest te interpreteren:

- 1 **Directe spierbetrekking:** hier wordt het testen van een spier ingezet om de energie of functie van de betreffende spier direct te testen;
- 2 **Spier-meridiaanbetrekking:** een testresultaat wordt als informatie van de bijbehorende spier en overeenkomstige meridiaan geïnterpreteerd;
- 3 **Indicatorspiertest:** een spier wordt als indicator voor een ander lichaamssysteem van de geteste persoon ingezet of geeft uitsluitel over de energetische toestand of de functie van dit systeem;
- 4 **Stressindicator:** de testreactie van een spier op een willekeurige prikkel wordt als 'stress' of 'geen stress' geïnterpreteerd. Een normotone spier laat zien dat het geteste systeem in evenwicht is, een hyper- of hypotone spier wijst op een stressor;
- 5 **Verbale test:** spiertesten kunnen als middel ingezet worden om op gesloten vraagstellingen een ja/nee antwoord te verkrijgen en/of via indicatorverandering tot informatie te komen, afkomstig uit de bron van het geteste systeem. Deze vorm van testen volgt bepaalde regels om tot een zuivere testuitslag te komen (zie beroepscompetentieprofiel 2017 bijlage 2). De tester is zich bewust van de valkuilen van verbaal testen.

De spiertest is een activiteit die de cliënt rechtstreeks laat ervaren wat een interventie voor invloed heeft. De behandeling is er op gericht klachten te laten verminderen of verdwijnen door het zelfherstellende vermogen van de cliënt te ondersteunen. Het bewustwordingsproces dat hierdoor ontstaat, geeft inzicht in de oorzaak van de klachten en zal motiveren hier verandering in aan te brengen.

Het werken met kinesilogie is proces-georiënteerd. De cliënt wordt deelgenoot gemaakt van en medeverantwoordelijk gesteld voor het verloop van het behandelproces. Ook wordt aandacht besteed aan de mogelijkheden van zelfzorg en verantwoordelijkheid voor het eigen handelen. Dit alles binnen de mogelijkheden en beperkingen van de cliënt en de kinesiooloog.

3.3. De essentie van het beroep kinesiooloog

De essentie van het beroep wordt als volgt omschreven:

- De essentie van het werk van een kinesiooloog is
- het werken met de spiertest als lichamelijke feedback om onbalans(en) op te sporen;
  - het interpreteren van de testuitslagen en het leggen van verbanden tussen de testuitslagen en de klacht of het doel;
  - het vinden van de meest effectieve lichamelijke, mentale, emotionele, energetische of spirituele interventie;
  - het toepassen van deze interventie;
  - het controleren en bespreken van het effect van de interventie;
  - het helpen integreren van de inzichten in het dagelijks leven.

Het effect van dit handelen is dat:

- de negatieve stress vermindert en de motivatie wordt vergroot;
- het zelfbewustzijn en de eigen autoriteit van de cliënt wordt geactiveerd en gestimuleerd;
- de energiestroming in het lichaam wordt geoptimaliseerd;
- het zelfherstellende vermogen wordt bevorderd.

4. Kerntaken van een CAM-therapeutisch werkende kinesioloog

Het beroepsprofiel RBCZ-therapeut heeft een onderverdeling gemaakt in taken van een CAM-therapeut, taken voor de bedrijfsvoering van een praktijk en taken ten behoeve van samenwerking met partijen in het CAM-veld. Dit hoofdstuk richt zich op de toepassing van de algemene taken van het beroep kinesioloog.

Een CAM-therapeutische kinesiologische consult bestaat uit het volgende takenpakket:

1. **Entreetaken:** Onder entreetaken worden alle taken verstaan, die door de kinesioloog worden uitgevoerd om voor de cliënt een adequate toegang tot de therapie te waarborgen (zie verdere uitleg in het beroepsprofiel RBCZ-therapeut).
2. **Taken met betrekking tot de intake, anamnese en inventarisatie:** Hieronder worden alle taken verstaan die de kinesioloog verricht om te komen tot verheldering van het holistisch beeld van de cliënt (op lichamenlijk, mentaal, emotioneel, energetisch en/of spiritueel niveau). Op basis daarvan kan de kinesioloog het meest geschikte kinesiologische protocol kiezen en/of uittesten. De kinesioloog stelt geen medische diagnoses.
Intakefase: is het registreren van de cliëntgegevens;
Anamnesefase: is het verzamelen van de klachten en informatie op lichamenlijk, mentaal, emotioneel, energetisch en/of spiritueel niveau om hierdoor tot de essentie van de hulpvraag te komen;
Inventarisatiefase: het trekken van conclusies op basis van de verkregen informatie uit de vragen, het onderzoek, de observatie en eventuele externe informatie.
3. **Behandelplan:** heeft tot doel de cliënt over de werkwijze van de kinesioloog te informeren. De kinesiologie kent behandelprotocollen die via de spiertest kunnen worden uitgetest en geverifieerd.
4. **Behandeling:** de kinesioloog werkt procesmatig en doelgericht. Daarbij betreft hij door middel van de spiertest de mogelijkheden en behoeften van de cliënt in zijn besluitvorming voor de keuze van een interventie. Iedere stap wordt voortdurend via de spiertest geverifieerd.
5. **Evaluatie:** afhankelijk van het kinesiologische testprotocol zijn er verschillende evaluatiemomenten. Daarbij staat de spiertest als middel om informatie van het lichaam te krijgen centraal. Aan het einde van het consult wordt de behandeling in een gesprek geëvalueerd, afgerond en afgesloten.
6. **Transfereren:** het vertalen van de opgedane inzichten naar praktische toepassing binnen het dagelijks leven.
7. **Vervolg:** bespreken van de aanpak voor een vervolg indien van toepassing.

5. Richtlijnen voor de opbouw van een kinesiologisch consult

Binnen een kinesiologische sessie wordt het CAM-therapeutische behandelplan¹² als volgt toegepast: Naast verbale inventarisatie (anamnese – RBCZ-therapeut) staat de spiertest centraal in de kinesiologische protocollen. We onderscheiden daarbij drie processtappen:

1. Inventarisatie door middel van de spiertest;
2. Uitvoeren van een interventie;
3. Evaluatie door middel van de spiertest.

Een kinesiologische behandeling bevat de drie processtappen en wordt verbonden met het therapeutische of het communicatieve begeleidende proces. Dat leidt tijdens een consult tot de volgende vijf processtappen:

---

¹² Zie beroepsprofiel RBCZ-therapeut, medisch-sociaal.

Stap	Kinesiologisch consult	Taken (RBCZ-therapeut en kinesiologie)
1 ^e .	Ontmoeten: Begroeten, entreetaken, afstemmen, doelstelling van het consult	Entreetaken, intakefase, anamnese fase
2 ^e .	Inventarisatie: De blokkade vinden door middel van de spiertest	Inventarisatiefase, beoordelingsfase, behandelplan
3 ^e .	Interventie: Corrigeren en balanceren	Interventie, uitvoeren van het behandelplan
4 ^e .	Evaluatie: Controleren van het effect van de interventie, bewustwording en ankeren	Evaluatie
5 ^e .	Transfereren: Afsluiten van het consult en inzichten integreren in het dagelijkse leven	Afsluiten

1^e. Ontmoeten

Begroeten, kennismaken, alle entreetaken, gesprek over het doel van de cliënt, het onderwerp van de consult helder krijgen, thema helder formuleren, voortesten en afstemming met de cliënt.

De kinesiooloog bouwt een relatie met zijn cliënt op. Hij bespreekt op objectieve wijze het probleem en toetst de behoeften van zijn cliënt.

De kinesiooloog neemt de klacht, het probleem of het doel van de cliënt als uitgangspunt. Door middel van verschillende kinesiologische testprocedures en interpretatie van de spiertestresultaten wordt de relatie op lichamelijk, mentaal, emotioneel, energetisch en/of spiritueel niveau voor de cliënt zichtbaar gemaakt.

Bij het testen kan de kinesiooloog van het deel naar het geheel, als ook van het geheel naar het deel gaan. Dat wil zeggen, hij werkt óf met een hypothese, waarbij de focus ligt op één accent en de verbinding met het geheel wordt hersteld, óf er wordt vanuit holistisch gezichtspunt het prioritaire thema van het consult met behulp van de spiertest vastgesteld. In beide gevallen kan de keuze van het doel worden verklaard en in relatie gebracht worden tot de klacht, het probleem, het doel en/of de ontwikkelingsbehoeften van de cliënt. Hieruit wordt een doelstelling voor het consult geformuleerd. De doelstelling moet voor de cliënt realistisch, haalbaar en in zijn eigen woorden geformuleerd zijn.

2e. Inventarisatie

Onbalans of blokkade zoeken, inventarisatie door middel van de spiertest.

Wanneer het doel helder is, begint de ‘kinesiologische zoektocht’. Het prioritaire thema/doel kan met verschillende vooractiviteiten worden uitgedaagd of geprikkeld (‘challenged’). Aan het einde van de behandeling worden dezelfde vooractiviteiten gecontroleerd en heten nu na-activiteiten.

Met kinesiologische testprocedures wordt een thema/doel uitgediept. Er wordt gezocht naar informatie; naar oorzaken en verbanden die duidelijk maken waar de stress zit. Het gaat om het begrijpen van de situatie, het zien van verbanden, het erkennen van eigen handelingscompetenties, talenten die niet benut zijn, mogelijkheden die niet herkend worden en dergelijke.

3e. Interventie

Correctie, balanceren door gebruik van methodische acties, technieken en hulpmiddelen.

Tijdens de uitvoering van een interventie gaat het om de verbinding tussen inzicht, onderwerp, doelstelling en de interventie. De kinesiologische interventie kan bestaan uit aanraken, bewegen, ademen en energiewerk, remedies, voeding-gerelateerde, psychologische en/of educatieve elementen. Tijdens het consult worden de spiertest, de uitslag en de daaruit afgeleide interventie voortdurend betrokken op de situatie van de cliënt, het thema en het doel dat hij wil bereiken. Deze aanpak maakt het mogelijk dat de

cliënt dieper inzicht krijgt in de dynamiek van ontstaansmechanismen van zijn onbalans en patronen en zo wint hij zijn autonomie met betrekking tot herstel terug.

De keuze van de interventies vindt in de regel plaats via spiertesten. Deze laten steeds direct, aanschouwelijk en voelbaar de reactie van het lichaam op bepaalde informatie of een prikkel zien. Deze handelwijze waarborgt een op maat gesneden en op de individuele situatie van de cliënt afgestemde keuze uit de kinesiologicalische technieken. Primair aangesproken systemen kunnen bijvoorbeeld zijn: psycho-emotionele systeem van de cliënt, meridiaansystemen, chakra's, orgaansystemen, zenuwstelsel, spierstelsel enz. Betrokken procesvelden kunnen zijn: waarneming, zelfreflectie, relaties, gezin- of werksituaties of leerprocessen.

4e. Evaluatie

Controleren, ankeren, evaluatie.

In deze processtap wordt getest of de interventie voldoende effectief was om een verandering in het systeem van de cliënt teweeg te brengen. Tegelijkertijd is het de eerste stap om het bewustzijn bij de cliënt teweeg te brengen, dat er een verandering heeft plaatsgevonden. Zo wordt verandering in het bewustzijn van de cliënt geïntegreerd. De cliënt neemt bewust waar dat in zijn lichaam een verandering heeft plaats gevonden en kan als gevolg daarvan zijn zelfbeeld veranderen.

In het kader van de integratie kunnen ook de nieuwe, gewenste patronen als nieuwe mogelijkheid en vaardigheden met na-activiteiten¹³ worden verankerd (bewegingen, oefeningen, het uitspreken van kernuitspraken, imaginatieoefeningen enz.). Hierdoor wordt de cliënt zich meer bewust hoe hij zelf invloed kan uitoefenen op alle factoren die samenhangen met zijn probleem, en hierdoor inzicht krijgt in mogelijkheden voor het bereiken van zijn doel.

5e. Transfereren

Inzichten overbrengen naar het dagelijks leven, afsluiten van het consult.

Aan het einde van een consult wordt het verband tussen de inzichten, die de cliënt tijdens een consult heeft gekregen en zijn dagelijks leven verankerd. Dit gebeurt zowel via kinesiologicalische testprocedures als ook via het gesprek. Ter afronding wordt besproken hoe het geleerde praktisch in het dagelijks leven kan worden toegepast.

Ter ondersteuning van het proces wordt samen met de cliënt geschikte, aan het thema gerelateerde hulpbronnen vastgesteld waarmee de cliënt zichzelf kan ondersteunen. Zo kunnen bijvoorbeeld interne bronnen worden gebruikt door middel van affirmaties, energie-, lichaams- of waarnemingsoefeningen. Tevens kunnen externe bronnen worden gebruikt zoals gerichte voeding of zelfherstellende en/of gezondheidsbevorderende maatregelen. Hierdoor voelt de cliënt zich competent om de nieuwverworven vaardigheden te integreren in zijn dagelijks leven.

6. Ethische beroepscode

Ethiek dient als basis voor verantwoordelijkheid, moreel besef en bewustzijn, die ons ervan weerhouden de mens onnodig te schaden. De kinesiooloog behandelt in principe iedereen ongeacht leeftijd, levensfase, sociale en economische status, opleiding, cultuur, ras, sekse en levensovertuiging. Indien de kinesiooloog de cliënt niet kan behandelen adviseert hij bij doorverwijzing naar andere zorgverleners. Hij handelt naar eer en geweten volgens de Ethische Code van het International Kinesiology College (IKC) en de aanvullingen van de BvK.

---

¹³ na- activiteit is het controleren van de vooractiviteit om inzicht te krijgen in de bereikte verandering.

6.1. De gedragsregels van het International Kinesiology College

De kinesiooloog

- maakt gebruik van een 'educatief' model, stelt geen diagnoses in de medische zin van het woord, schrijft niets voor en behandelt niet, tenzij hier op enige andere wijze een bevoegdheid voor behaald is;
- respecteert het zelfherstellende vermogen van de cliënt;
- ziet zichzelf als een begeleider, die de cliënt op zijn weg ondersteunt;
- helpt bij bewuste deelname en ontwikkeling van de cliënt;
- heeft het vereiste opleidingsniveau en continueert zijn zelfeducatie in de kinesiologie via bij- en nascholing;
- is professioneel in de omgang met cliënten en collega's;
- respecteert het beroepsgeheim;
- respecteert de grenzen en mogelijkheden van de cliënt en die van zichzelf;
- respecteert de mensenrechten;
- richt zich niet op de ziekte, maar op de potentiële krachten en mogelijkheden van de cliënt;
- staat borg voor kwaliteit vanuit het vakgebied;
- respecteert de vrije keuze van de cliënt;
- erkent dat de spiertest een uitdrukingsvorm is en niet in de plaats komt van het denken en voelen;
- erkent dat de spiertest niet beslissend is, maar een keuze tot beslissen mogelijk maakt;
- erkent dat de verantwoordelijkheid voor het persoonlijk welzijn voor, tijdens en na een balans bij de cliënt ligt;
- legt de cliënt geen schuldgevoel op en maakt deze geen verwijten;
- respecteert dat de energie van de cliënt gebalanceerd wordt en dat daarmee het zelfherstellende vermogen geactiveerd wordt.

6.2. Aanvullende Ethische Richtlijnen door de Beroepsvereniging voor Kinesiologie (BvK) (maart 2010):

- Het welzijn van de cliënt staat centraal;
- De kinesiooloog stelt zichzelf integer op;
- Er wordt getest met een fysiek aanwezige cliënt;
- Er kan/mag zowel verbaal als non-verbaal getest worden;
- Het testresultaat wordt met de cliënt besproken;
- Het testen van ondersteunende middelen voor de cliënt is toegestaan.

Bovenstaande Ethische richtlijnen zijn onlosmakelijk verbonden met de "Handelingen" met betrekking tot de anamnese en de spiertesten, de behandeling, de ethiek, scholing en de praktijkvoering.

7. Verantwoordelijkheid, zelfstandigheid en plichten

De verantwoordelijkheden van de kinesiooloog zijn divers. Zij hebben raakvlakken met de verschillende wettelijke kaders. De kinesiooloog dient de wetgeving die van toepassing is op zijn werkerterrein en de registratiecriteria te kennen en zich hieraan te houden.

De kinesiooloog

- heeft of werkt in een professioneel georganiseerde praktijk;
- werkt zelfstandig of werkt samen met collega's, specialisten en niet- specialisten;
- draagt zelfstandig verantwoordelijkheid voor het aansturen van processen;

- draagt verantwoordelijkheid voor zijn eigen werk;
- staat open voor en is bereid tot overleg met hulpverleners uit andere disciplines;
- is verantwoordelijk voor het op peil houden en verbeteren van zijn kinesiologicalische vakbekwaamheid en zijn professionele ontwikkeling.

De kinesiooloog is verantwoordelijk voor het verstrekken van goede informatie aan de cliënt

- voor de start van een kinesiologicalische consult zodat de cliënt kan kiezen of hij een kinesiologicalische consult bij deze kinesiooloog wil (zie Wkkgz);
- over de toepassing van een kinesiologicalische interventie en de mogelijke effecten zodat de cliënt kan kiezen of hij deze interventie wil.

De kinesiooloog is **niet** verantwoordelijk

- voor de keuze van de cliënt om met kinesiologicalie te werken;
- voor een slecht verloop van de behandeling als de cliënt zich niet aan afspraken en gegeven adviezen houdt;
- voor de negatieve gevolgen van behandeling als deze gebaseerd zijn op een schade toebrengende leefwijze van de cliënt;
- voor het door de cliënt achterhouden van relevante medische informatie.

De verantwoordelijkheid van de kinesiooloog houdt op

- zodra de behandeling door de cliënt of de kinesiooloog wordt beëindigd;
- zodra bij doorverwijzing of waarneming de behandeling van de cliënt door een andere zorgverlener c.q. behandelaar wordt overgenomen.

8. Begrenzing van de methode kinesiologicalie

8.1. Grenzen van de kinesiologicalie

De grenzen van de kinesiologicalie liggen daar waar de voor een bepaalde situatie noodzakelijke competentie en/of het zelfherstellende vermogen met kinesiologicalische ondersteuning niet of niet binnen redelijke termijn kan worden ontwikkeld. Dergelijke situaties vergen aanvullende maatregelen in de reguliere geneeskunde zoals medische onderzoeken en behandelingen. Kinesiologicalie kan dan wel ingezet worden om deze maatregelen te ondersteunen.

Samenvattend gelden de volgende basisprincipes:

Kinesiologicalisch werken kan noodzakelijke reguliere of complementaire maatregelen ondersteunen, maar ze niet vervangen. De kinesiooloog verplicht zich:

- andere behandelingen niet te onderbreken, noch te veranderen;
- geen medische diagnoses te stellen;
- cliënten in medische (psychische of somatische) noodsituaties naar de reguliere gezondheidszorg door te verwijzen;
- cliënten met ernstige klachten en onduidelijke situaties in samenspraak met een medisch deskundige en/of ondersteunend aan een medische oplossing/interventie te behandelen;
- niet te behandelen wanneer daarvoor in de plaats eerst een medische behandeling noodzakelijk lijkt. Dit geldt zowel op somatisch als op psychisch gebied;
- niet te behandelen wanneer de tijdelijke accentuering van het probleem tijdens of na de behandeling de belastbaarheid van de cliënt zou overvragen;
- geen balanceertechnieken en/of spiertesten toe te passen wanneer deze tot pijnklachten zouden kunnen leiden;
- geen invasieve technieken te gebruiken (spuiten, naalden);
- geen medicatie voor te schrijven.

8.2. Grenzen van de spiertest

Met de spiertest wordt de werking van uiterlijke (voeding, testbuisjes, handelingen, stressoren, straling etc.) en innerlijke invloeden (gedachten, gevoelens, lichamelijke pijn etc.) op het organisme getest. Op deze manier kunnen kinesiology enerzijds een onbalans in het energiesysteem ontdekken, anderzijds kunnen individueel geschikte balanceertechnieken worden vastgesteld.

Naast een kinesiology die zich van zijn verantwoordelijkheid bewust is, vereist ethisch¹⁴ correct werken dat de resultaten van de spiertest worden teruggekoppeld naar het ervarings- en denkniveau van de cliënt zodat ze door hem kunnen worden begrepen. Alleen wanneer de ethische richtlijnen en de grenzen van de proces- en veranderingsmogelijkheden van de cliënt gerespecteerd worden, kan de spiertest als waardevol instrument worden ingezet.

Iedere interventie moet in het kader van de specifieke context van de cliënt worden gezien. Informatie van de spiertest en daaruit afgeleide oplossingen ondersteunen het dynamische evenwicht van de cliënt binnen zijn ontwikkeling en levensproces. Informatie en oplossing zijn individueel bepaald en daarom geldt voor elke cliënt een unieke aanpak. Met het voortschrijden van het proces van de cliënt zullen nieuwe uitdagingen en oplossingsmogelijkheden optreden die dan opnieuw afhankelijk van de situatie een individueel bepaalde ondersteuning vragen.

Omdat de informatie van de spiertest een weergave is van een momentopname binnen een voortdurend ontwikkelingsproces, kan zij telkens slechts een bepaald aspect van de innerlijke informatie van de cliënt tot uitdrukking brengen.

8.3. Grenzen bij het inzetten van substanties en geneesmiddelen

De biochemie is één aspect van de triade van gezondheid. Daarom is de therapie met substanties, ook met substituten (bv. testbuisjes), een klassiek bestanddeel van de kinesiology. Omdat bovendien energetische aspecten een grote rol spelen, worden bijvoorbeeld ook bloesemremedies gebruikt. Het inzetten van substanties bij het werken met kinesiology wordt ingeperkt door wettelijke regelingen.

De kinesiology verplicht zich om substanties alleen dan uit te testen en/of te adviseren

- wanneer het gaat om vrij verkrijgbare producten (bijvoorbeeld voedingsmiddelen, bloesemremedies, etherische oliën voor uitwendig gebruik) en/of
  - wanneer het gaat om voedingssupplementen die in overeenkomst zijn met de levensmiddelenwet.
- Geneesmiddelen worden niet door een kinesiology voorgeschreven.

9. Kinesiology in relatie tot andere methodes en beroepen

Verbanden van het gezondheidssysteem met andere complementaire therapie methodes

De kinesiology heeft dezelfde of gelijksoortige verbanden met het gezondheidssysteem als andere complementaire therapie methodes. Door de herkomst van de methode uit de Amerikaanse chiropraxie lijkt kinesiology in sommige aspecten op de fysiotherapie. Overigens wordt in enkele andere methodes de kinesiology spiertest geïntegreerd. Belangrijke begrenzingen van de kinesiology en de spiertest worden hieronder beschreven.

---

¹⁴ ethische code te vinden op de website van BvK

9.1. Kinesiologie en fysiotherapie

De oorspronkelijke spiertesten werden door fysiotherapeuten ontwikkeld als diagnosemiddel van zenuwbeschadigingen. In de kinesiologie wordt deze met een ander doel en in een andere context gebruikt. Kinesiologie biedt, net als de fysiotherapie, technieken voor pijnvermindering, voor verandering van bewegingen en voor revalidatie. Bij deze technieken ligt het verschil vooral in de therapiefocus: de kinesioloog werkt met de cliënt in samenspraak aan de therapiedoelen en begeleidt hem naar meer autonomie en zelfregulatie. In de fysiotherapie staan functieverbetering en training op de voorgrond.

9.2. Kinesiologie en CAM-methodes

De kinesiologie heeft de fundamentele houding gemeen met andere CAM-methodes, zoals in het Beroepsprofiel van de RBCZ-therapeut is beschreven. Kinesiologie onderscheidt zich door de methode-specifieke technieken. Overeenkomsten zien we doordat in de kinesiologie tevens technieken uit andere CAM-methodes worden gebruikt.

Meestal gaat dit gepaard met een reductie: zo worden er bijvoorbeeld uit de yoga enkele oefeningen gebruikt en in de uitvoering sterk vereenvoudigd. Punten van de acupunctuur worden gebruikt en uitsluitend als acupressuur toegepast. Gelijksortige verbanden vinden we in de reflexzonetherapie, bloesemremedietherapie, verschillende ontspanningstechnieken etc.

9.3. Verschillende methodes en het spiertesten

De introductie van de kinesiologie middels de Touch for Health heeft deze therapie wereldwijd bekendheid gegeven. Al in de eerste cursus leert men het spiertesten op zorgvuldige wijze zodat dit direct veelzijdig kan worden toegepast. Dit is ook het geval bij de later ontwikkelde kinesiologische methodes zoals omschreven in de Methode Identificatie Kinesiologie en de Aanvullende Beroepscompetenties (zie website BvK - Kwaliteit).

Deze testhandeling kan op veelal alledaagse situaties worden overgedragen, toch wordt de zeggingskracht van een dergelijke “zwakke test” vaak overschat. Zo hanteren diverse methodes, deels onder het begrip kinesiologie, een spiertest als diagnose-instrument. Hieruit kan het misverstand ontstaan dat kinesiologie een diagnose-systeem zou zijn.

9.4. Kinesiologie en psychotherapie

Kinesiologie werkt op het raakvlak van psyche en lichaam, wat de overeenkomsten met de psychotherapie weergeeft. Dit betreft vooral het gespreksaandeel, waarbij principes en technieken uit de humanistische en systemische psychologie worden gebruikt. Het gesprek in de kinesiologie staat echter ook in relatie tot lichaamswerk en dient o.a. om het doel vast te stellen en waarneming alsook bewustwording te bevorderen. Het bewustwordings- en leeraspect staan hierbij op de voorgrond.

Bijlage 1: Begrippen met betrekking tot de professionalisering

Nascholingstraject (BvK)	Het onderwijskundige traject voor de huidige kinesiologen dat gevolgd moet worden om tot een SRNO-geaccrediteerd certificaat te komen dat hun HBO-status zichtbaar maakt.
Professionalisering van kinesiologie of BvK	Daarbij horen het schrijven van de documenten zo als beroepsprofiel kinesioloog, beroepscompetentieprofiel kinesioloog, Methode Identificatie Kinesiologie, Aanvullende Beroepscompetenties, Kwaliteitsscan voor kinesiologische cursussen (deelsystemen) en systemen met bijhorende beoordelingsmatrijs enz. en het oprichten van de Werkgroep Erkenning Kinesiologische Systemen (WEKS).
Kinesiologisch proces	3 stappen: inventarisatie – interventie – evaluatie.
Inventarisatie	Onderzoek (anamnese) door middel van de spiertest om tot een behandeling te komen.
Interventie	Afhankelijk van het toegepaste kinesiologische systeem wordt gebruik gemaakt van methodische acties, technieken en hulpmiddelen met het doel een balans, correctie, defusie ¹⁵ te realiseren
Evaluatie	Afhankelijk van het toegepaste kinesiologische systeem wordt gesproken van controle door middel van de spiertest, ankeren enz.
Ontmoeting	De openingsfase van een kinesiologische behandeling waarin: Begroeten, entreetaken ¹⁶ , hulpvraag van de cliënt, afstemmen op de cliënt, doelstelling van het consult, verbale vraag of klacht horen.
Transfer	Afsluiten van het consult en inzichten overbrengen naar het dagelijkse leven, 'groeiwerk'.
Opleidingsformulier	Deel van de zelfpresentatiemap waar alle gevolgde opleidingen met certificaten gedocumenteerd worden.
Zelfpresentatiemap	Bestaat uit het opleidingsformulier en de inhoudelijke presentatie van de kinesiologische deskundigheid op conform HBO-niveau door middel van beantwoorden van vragen en reflectie op 6 cases van 6 consulten.
Beroepsprofiel kinesioloog	Taken, kader en inbedding van het beroep kinesioloog.
Beroepscompetentieprofiel kinesioloog	Competenties om de taken kunnen uitoefenen.
Methode Identificatie Kinesiologie (MIK)	Beschrijving van erkende kinesiologische deelsystemen (cursus) en systemen waarbij de erkenning gerelateerd is aan de methode kinesiologie. Om in de MIK opgenomen te kunnen worden moet het kinesiologisch materiaal uniek en door de ontwikkelaar zelf ontwikkeld zijn.
Aanvullende beroepscompetenties – keuzedeel' (ABC)	Het stuk Aanvullende Beroepscompetenties is een verzameling van cursussen die volgens de richtlijnen van de BvK niet op nieuw kinesiologisch materiaal zijn getoetst.
De methode kinesiologie	Iedere CAM-therapeutische richting is een methode, kinesiologie is een CAM-therapeutische methode binnen het CAM-veld.
Het kinesiologische systeem	De methode kinesiologie bestaat uit verschillende kinesiologische systemen. De verschillende kinesiologische systemen zijn door verschillende personen / faculties ontwikkeld en zijn hun eigendom. De Methode Identificatie Kinesiologie verzamelt kinesiologische systemen die op hun kinesiologische waarde en unieke status binnen de kinesiologie getoetst zijn. (zie MIK).
Een kinesiologische cursus (deelsysteem)	die in de MIK is opgenomen voldoet aan de Methode kinesiologie (spiertest en proces) maar heeft geen filosofie en therapeutische vorming uitgewerkt (zie MIK).
Een kinesiologische opleiding	is de basisopleiding voor kinesiologie die aan een opleidingsinstituut gevolgd wordt en uit verschillende kinesiologische systemen (minimaal twee) bestaat (zie beroepscompetentieprofiel en Toelatingseisen BvK 2016).
Kwaliteitsscan kinesiologische systemen	vervangt de uitgebreide benaming van de beginfase: 'Kwaliteitsscan voor kinesiologische werkwijze en techniek kinesiologische deelsystemen en systemen'. Onder de term 'Kwaliteitsscan kinesiologische systemen' vallen alle facetten van kinesiologische cursussen, deelsystemen en systemen. Het dient om kinesiologie als uniforme methode binnen het CAM-veld zichtbaar te maken. Kinesiologie is meer dan de spiertest als vervang voor een biotensor of pendel te gebruiken. Er wordt op basis van een kader getoetst of een systeem echt kinesiologisch is of aanverwant.
Kinesiologische behandeling	De kinesiologische behandeling bevat alle drie processtappen: inventarisatie, interventie en evaluatie.

¹⁵ Dit is een term die gebruikt wordt in het kinesiologische systeem van 3-in-1. Defusie betekent het los maken van een ervaring met een emotie, die a.h.w. zijn samengesmolten. Daar tegenover staat de infusie. Dat is de positieve verandering om anders te kijken naar die ervaring met een nieuw gevoel vanuit het hier en nu.

¹⁶ Zie beroepsprofiel RBCZ-therapeut.

Bijlage 2: Afkortingen in het werkveld van de kinesiooloog

ALV	Algemene Leden Vergadering van de BvK
BATC	Belangen Associatie Therapeut en Consument
BIG- registratie	Registratie van Beroepen Individuele Gezondheidszorg
BvK	Beroepsvereniging voor Kinesiologie
CAM- sector	Complementaire en alternatieve geneeswijzen (Complementary en Alternative Medicine)
CPION	Centrum Post Initieel Onderwijs Nederland
CROHO	Centraal Register van Opleidingen Hoger Onderwijs
CZ	Centraal Ziekenfonds, een zorgverzekeraar
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
ECTS	European Credit Transfer System
EQF	Europees Kwalificatieraamwerk
EVC	Erkenning van Verworven Competenties
FAGT	Federatie voor Additief Geneeskundig Therapeuten.
FONG	Federatie van Onderwijsinstellingen in de Natuurgeneeswijzen
HBO MBK	Conform HBO niveau Medische Basiskennis
IAK	Internationale Association der Angewandte Kinesiologie
IASK	International Association of Specialized Kinesiologists
IBMT	Internationale Beroepsvereniging van Marcos-therapeuten
IKC	International Kinesiology College
IN	stichting Integraal Natuurlijk
JSE	Jaarlijkse studenten enquête
KAB	Klachtencommissie Alternatieve Behandelwijzen
KTNO	Kwaliteit en Toetsing Natuurgerichte Opleidingen
LVNG	Landelijke Vereniging Natuurlijke Geneeswijzen
MBK	Medische Basis Kennis
NLQF	Nederlands kwalificatieraamwerk
NIBIG	Nederlands Instituut voor Belangenbehartiging Integrale Gezondheidszorg
NSK	Nederlandse School voor Kinesiologie
NT	Natuurgeneeskundig Therapeut
NVAO	Nederlands Vlaamse Accreditatie Organisatie
NWP	Nederlandse Werkgroep Praktijzens in de natuurlijke geneeskunst
ONVZ	Zorgverzekeraar
OWE	Onderwijseenheid
Plato-eindtermen	Door het Platform Opleiding van de Universiteit Leiden uitgewerkte eisen aan Medische- en Psychosociale basiskennis voor zorgverleners in de complementaire zorg (MBK en PsBK).
PLP	Persoonlijk leerplan
POP	Persoonlijk ontwikkelplan / Persoonlijk Ontwikkelings Profiel
PsBK	Psychosociale Basis Kennis
RBCZ	Register Beroepsbeoefenaren Complementaire Zorg
SRBAG	Stichting Registratie Beroepsbeoefenaren Aanvullende Gezondheidszorg (bestaat sinds 2016 niet meer)
SNRO	Stichting Nederlands Register voor Opleidingen
TfH	Touch for Health
TOPKI	Trainings Organisatie voor Professionele Kinesiologie
UVIT	Univé-VGZ-IZA-Trias

VBAG	Vereniging ter Bevordering van Alternatieve Geneeswijze
VGZ	Stichting Volksgezondheidszorg Zuid Nederland.(Zorgverzekeraar)
VNT	Vereniging van Natuurgeneeskundig Therapeuten
WBP	Wet Bescherming Persoonsgegevens
WELKIN	Kinesiologisch opleidingsinstituut Wellness Kinesiologie
WGBO	Wet op de Geneeskundige Behandelingsovereenkomst
ZER	Zelf Evaluatie Rapportage

Bronvermelding

- Methode Identificatie Kinesiologie (KineSuisse 2014);
- Methode Identificatie Kinesiologie (BvK 2015);
- Beroepsprofiel (BvK 2015);
- Beroepsprofiel (BvK 2016);
- Beroepsprofiel RBCZ-therapeut, sector medisch-sociaal (RBCZ 2017);
- Beroepscompetentieprofiel (BvK 2015);
- Beroepscompetentieprofiel (werkgroep BvK 2016);
- Beroepscompetentieprofiel RBCZ-therapeut, sector medisch-sociaal (conceptversie RBCZ 2017);
- Proces van een kinesiologische consult - Greet van Es, Jolande Mensink, Ger Popping en Brigitte van Putte 2016;
- Dr.med Christa Keding, “De spiertest - wat kun je ermee?” Uitgeverij Panta Rhei -Katwijk 2014;
- Charles T. Krebs, “Energetic Kinesiology-Principles and Practice” – Uitgeverij Handspring Publishing 2014 United Kingdom;
- Stukken over behandelovereenkomst en Wkkgz op de website van de BvK, ledengedeelte.
- Wkkgz, (Wet Kwaliteit, Klacht, Geschillen in de Zorg 2015);
- Ethische Code BvK en International Kinesiology College.